

V čast obletnice rojstva Ivana Cankarja

GOSTOVANJE MLADIH RECITATORJEV

Na pobudo mladinske skupine iz Zadvora in v okviru kulturne akcije so v nedeljo, 18. januarja, gostovali v Zadvoru mladinci z Vrhneke z recitalom V

ARENI ŽIVLJENJA SEM STAL, ki so ga pripravili v čast obletnice rojstva Ivana Cankarja.

Tekstovni scenarij za recital

ZADVORSKI
LUTKARJI
SO IMELI DRUGO
PREMIERO

V lanskem letu ustanovljena lutkovna skupina iz Zadvora nam je pripravila že drugo premiero. To pot so naštudirali dve enodejanki Frana Milčinskega – Kljukčev rojstni dan in Čarobno skrinjico. Obe deli sta izredno privlačni za mlade gledalce, polni humorja in komičnih situacij, poleg tega pa zahteva tudi precej sodelovanja s strani poslušalcev, ki morajo biti vseskozi aktivni. Tako npr. v Kljukčevem rojstnem dnevu, ko se skupaj s Kljukcem in Pavliho naučijo in ponavljajo pesmico:

*Vsako jutro, vsak večer
in po jedi venomer,
ščisti si zobe skrbno,
to zapiši si za uho!*

Tudi drugo delo je pritegnilo vso pozornost mladih gledalcev. Glavni element na prizorišču te enodejanke je „čarobna skrinjica“, okrog katere se zvrsti vrsta komedijskih zapletov in situacij.

Predstavo je režirala Tatjana Letinič z mnogo smisla za lahkoten, komedijski potek in za neposredno sodelovanje. Uspelo ji je, da je bila mizanscena živahno razgibana ter prizorišče vseskozi izkoriščeno. Uprizoritev je imela primeren tempo in ritem, uspešno pa so bili rešeni tudi nekateri zahtevni tehnični problemi.

Zadvorska skupina je naredila kvačiten korak naprej in naj ji bo to spodbuda za nadaljnje delo. Posebej velja opozoriti na odlično izdelavo lutk in rekvizitov, ki je bila na profesionalni ravni. Prav tako je bil očiten napredek v animaciji lutk sionalni ravni. Prav tako je bil očiten napredek v animaciji lutk nasploh, saj so ob tej priliki polneje zaživele – izrazitejše in logičnejše so bile kretne, celotno gibanje – tako da je bil pantomimični izraz prepričljivejši. Lahko ugotovimo, da je prišlo do pravilne sinteze med besedami recitatorjev in animacijo posameznih lutk. Več pozornosti bi morda kazalo posvetiti govoru, saj bo potem celoten vtis še ugodnejši.

Kot recitatorji in obenem animatorji so sodelovali: Suzana Kovačič, Sašo Kocjančič in Aleš Šubelj.

Prizadevni zadvorski lutkarji imajo v načrtu gostovanja po vseh večjih krajih in vaseh naše občine, kasneje pa nameravajo nastopati tudi zunaj občinskih meja. Do sedaj so že gostovali v Zadvoru, Hrušici, na Prežganju, in Vevčah ter v Senožetih. Lahko ugotovimo, da so jih mladi gledalci povsod sprejeli izredno lepo.

M. B.

KULTURA IN
ZELENA JAMA

Pred kratkim smo praznovali slovenski kulturni praznik in 100. obletnico rojstva Ivana Cankarja. Praznovali smo tudi člani OO ZSM: Zelena jama, in sicer tako, da smo pripravili razstavo slik Jureta Dobrile in Martina Marna. Razstavo smo svečano odprli v petek 6. februarja. Naša recitacijsko-igralska skupinica je k sodelovanju povabila znanega igralca Marjana Benedičiča. V skupnem kulturnem programu so nam občutno predstavile misli velikega umetnika vezane besede, ki so se strnile v skupno željo: „Žive naj vsi narodi...“

Naj pa pripomnim, da so nas naši vrli Zelenojamčani zopet razočarali. Mladinci se trudimo, da bi čim uspešneje prebudili kulturno dejavnost in jo vrnili na mesto, ki ji pripada. Na žalost pa pri tem ostajamo skoraj sami, množična podpora krajanov je zaenkrat minimalna. Na otvoritev razstave je prišlo le nekaj ljudi, nekaj tistih, ki nas vedno in povsod podpirajo in spremljajo naše delo. Še dobro, da nas ni zapustila mladina in je zasedla prostore, namenjene tistim, ki „niso več mladinci“. Mi smo svojo zavest dokazali. Resnica pa bo v oči, vprašanje zahteva odgovor. Ali smo res preveč obremenjeni, da nimamo časa za lepote našega ustvarjanja?

Nekoč je nekdo dejal: „Želimo, da bi slovenski kulturni praznik trajal 365 dni na leto.“ Jaz pa kličem: Da bi vsaj 8. februar uspešno opravil svoje poslanstvo!

BARBARA TRIBUŠON

NA VI. GIMNAZIJI SO UPRIZORILI
CANKARJEVO LEPO VIDO

V počastitev 100-letnice Cankarjevega rojstva je prizadevna dramska skupina VI. gimnazije pod vodstvom prof. Helene Potokarjeve pripravila zahtevno simbolno pesnitev Lepa Vida.

V tej poetični drami, v kateri je Vida simbol hrepenenja, sreče, ljubezni, ki si je žele vsi akterji – vsak na svoj način, a se večino odteguje in le malo koga osreči, so igralci nastopali bolj kot resonerji, sporočevalci

pisateljevih misli in idej, kot poosobljeni karakterji, a še vseeno ljudje. Med igralci so nam predstavili: Brane Štrukelj, Silva Čušin, Jasmina Pejič, Barbara Okrupa, Martin Zgubič, Aleš Strajnar, Matjaž Rogelj in Marjan Rožič.

je bil sestavljen iz odlomkov Cankarjevih del, socialne, kritične in politične proze. Tako smo imeli priliko slišati posamezne sekvence iz Pohujšanja, Hlapcev, Hlapca Jerneja itd.

Celotna realizacija je bila prezentirana na sodoben, angaži-

ran, protestni način, ne v duhu „večnih resnic“, marveč v revolucionarnem duhu, v želji po svobodi in humanizmu. Zato naj omenimo tudi motto, ki so si ga pred uprizoritvijo zadali Vrhničani:

*Zbudila ga je vsečloveška vest!
Sanjaj, a bojevit, uporen, nežen,
udaren, neizpros, plah, betežen,
postal je in bo vekomaj – PROTEST!*

Režijsko vodstvo je bilo v rokah Jožeta Voznyja, režiserja RTV Ljubljana, ki je z odličnim poslušanjem za tovrstno literaturo preprosto in dovolj učinkovito rešil mizanscenske premike nastopajočih, uspešno pa je izkoristil tudi svetlobne in akustične efekte. Kot celota je bila prireditve izvedena na zelo solidni ravni, pripombe bi morda imeli le glede govora posameznih akterjev, vendar to v ničemer ne zmanjšuje ugodnega vtisa o celoti.

V recitalu so sodelovali: Va-

lerija Baša, Tomo Bratič, Vera Gradišar, Marina Jevčec, Zdenka Jurca, Matjaž Leitgeb, Hermína Lenarčič, Bojan Martinšek, Niko Nikolčič, Dragica Pečar, Milan Selan, Bogdan Seliger, Jakob Susman, Zvone Škof, Brane Štimatec, Cvetka Vrhovnik, Janez Žakelj in Matjaž Žirovnik.

Prireditve je občinstvo sprejelo zelo ugodno, škoda le, da je bilo maloštevilno in tako Zadvorčani niso izkoristili prilike, ki se jim je ponudila za enkratno doživetje.

M. B.

PRVI DELEGATSKI
ZBOR

V torek 3. februarja je imela zveza za telesno kulturno-prosvetnih organizacij občine Moste – Polje svoj I. delegatski zbor. Tudi na področju kulture smo namreč prešli na samoupravni delegatski sistem. Tako že nekaj časa deluje kulturna skupnost občine, sedaj pa bo enako delovala tudi ZKPO.

Na I. delegatskem zboru so se zbrali delegati društev, kulturnih izobraževalnih zavodov, krajevnih skupnosti in delovnih organizacij, v katerih delujejo kulturna društva. Delegati so bili izvoljeni po določili statuta, ki predvideva po enega delegata za posamezno društvo, organizacijo itn.

Delegatskemu zboru, na katerem se je izredno po poročilih sekretarja in predsednice ZKPO plodno razvila razprava so prisostvovali tudi gostje Bojan Kardelj, Viktor Konjar – predsednik mestne ZKPO, Branko Dobravc – sekretar mestne ZKPO in Avgust Vižintin – predsednik kulturne skupnosti občine Moste-Polje.

V konstruktivni razpravi je bilo ugotovljeno, da je bilo delo zveze v zadnjih letih uspešno in da so bili rezultati dela ZKPO opaženi tudi na mestni ravni, kar so še zlasti poudarili zastopniki mestne organizacije. Nakazani pa so bili tudi programi in smernice za idejno-politično ter kulturno – estetsko usmeritev ZKPO, ki je postala družbena organizacija v sklopu SZDL.

V novi izvršni odbor ZKPO občine Moste-Polje so bili izvoljeni Draga Svetina (predsednica), Pia Kuharič-Mahkovec, Joža Cerar, Cilka Pavšič, Barbara Trebušak, Lidija Erjavec, Andrej Berčič, Marjan Benedičič, Milan Pritekelj, Lado Sluga, inž. Ciril Živic in Ivo Kovačević, v nadzorni odbor pa so bili izvoljeni Lenčka Toni, Franc Bdenk in Ivan Lukanič.

M. B.

KONČNO NOVA ŠOLA

V krajevni skupnosti Zadvor smo v soboto 17. januarja končno dobili novo osnovno šolo Sostro, ki se bo odslej imenovala po narodnem heroju Tonetu Trtniku-Tomažu. Ta dan smo šolo svečano odprli in jo izročili svojemu namenu.

Kaj smo s tem pridobili, vemo najboljši sami krajanji, ki smo že najmanj 20 let sanjali o novi šoli in telovadnici. Spominjam se, da smo v preteklosti ničkolikokrat govorili o možnosti gradnje, ugibali, tuhtali in se včasih oprijemali prav naivnih zamisli. Naj od teh navedem le eno: Pred približno petnajstimi leti smo imeli pred seboj skromen načrt za telovadnico; o denarju ni bilo ne sluha ne duha. Ugibali smo, ali ne bi kazalo zbrati vsaj nekaj denarja za cement, da bi zabetonirali vsaj skel s streho, to pa nekaj let oddajli za skladišče in si tako pridobili nadaljnja sredstva za gradnjo!

Zamislili so seveda ostale le naivne zamisli in nič več. Zdaj je to vse za nami. Nova šola se kot novorojenček z ozkim hodnikom spaja s starim objektom. Nova moderna stavba nam vliva upanje, da nam bo dobro služila, saj bodo v njej možnosti za učenje in delovanje premožnih povsem drugačne. Hkrati se je odprla in uredila tudi tretja želja, da bi tudi odrasli kdaj pa kdaj prišli na vrsto pri športnem delovanju, kajti doslej nismo imeli nobene možnosti za to.

Svečani dogodek smo v soboto počastili tudi s številno udeležbo občanov naše krajevnne skupnosti. Ploščad pred šolo in okoli nje je bila napolnjena, vsi pa smo nestrno čakali, kdaj bomo lahko stopili v šolo in si jo ogledali tudi znotraj. Dogodku so dajali večji pomen še močni zvoki partizanskih in narodnih melodij. Točno ob 16. uri je

spregovoril predsednik gradbenega odbora Janez Jančar. Orisal je napore, želje, dosežke in funkcionalno vrednost nove šole ter poudaril, da nam je to omogočil samoprispevek občanov ljubljanskih občin, čemur se moramo predvsem mi krajanji toplo zahvaliti, kajti s tem smo veliko pridobili. Zato moramo biti tudi naprej pripravljeni pomagati drugim iz take težke situacije, v kakršni smo bili do včeraj tudi mi.

Po nagovoru tovariša Jančarja so pionirji prerezali vrhico. Po tem dogodku smo se strnili in odšli v notranjost šole. Tu smo bili znova presenečeni. V hodniku sta zastopnika ZB NOV Sostro in Zadvor odkrila reliefa narodnih herojev Toneta Trtnika in Jožeta Moškriča, mladinci pa sta orisali svetla lika naših dveh pokojnih revolucionarjev – domaćinov. Po tem dogodku smo odšli v novo telovadnico. Tukaj nas je čakal kulturni program, ki ga je povezovala učiteljica Milena Klincec. Po uvodnem nagovoru je povzel besedo predsednik občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje Marjan Moškrič. Orisal je uspeh, težave in načrte razvoja šolstva v občini. Po njegovem govoru je zaigral harmonični orkester glasbene šole Moste pod vodstvom profesorja Piškurja. Slišali smo prefinjene melodije, kakršnih ne slišimo vsak dan. Članom orkestra se pozna, da resnično nekaj znajo. Marjan Benedičič je nato recital nekaj pesmi naših velikánov – Prešerna in Cankarja, na koncu pa

Pepci Smrekarjevi v spomin

Le nekaj dni pred kulturnim praznikom, pred spominskim dnem dr. Franceta Prešerna, po katerem ima KUD v Javoru svoje ime, je v naših vrstah nastala globoka vrzel. Pretrgala se je življenjska nit požrtvovalne delavke v amaterski kulturi – Pepce Smrekarjeve iz Zgornje Besnice.

Zelo zgodaj, že 1. 1939, pri prvi igralski uprizoritvi v Javoru, je sodelovala kot skromno šolsko dekletce v vlogi palčice v Golievih Peterčkovih poslednjih sanjah in nato vse čase po osvoboditvi do zadnje lanske leto igrice Lawrence Snahe v epizodni vlogi nepozabne matere Purdyjeve. Pri vseh predstavah je sodelovala večinoma z glavnimi vlogami, ki jih je prepričljivo polnokrvno odigrala z najlepšim uspehom. Spominjamo se je v Razvalini življenja, v Roksi, kot Dedke in Čvrčku za pečjo, v Marindolini, kot Marice v Desetem bratu in Vide v Raztrgancih itn. Presenetila nas je tudi v tragičnih vlogah, v maščevanju usode in še zlasti v Remčevem Mrtvem Kurentu, kjer ji je bila tragična ženska vloga nenavadno všeč, kot da bi slutila, da bo tudi njeno življenje tako nenadoma ugasnilo.

A. B.

Ob grobu Leopolda Jakoša

Isteklo se je jubilejno 30. leto osvoboditve, ko se je 23. decembra lani izteklo tudi mlado življenje enega soustvarjalcev naše svobode. Komaj 54 let je imel naš tovariš Polde, ko je mnogo prezgodaj omagal. Življenjskih radosti je užival kaj malo, a dal je mnogo – mnogo več, kakor lahko mi, njegovi soborci, izrazimo z besedami!

Odraščal je v zavedni slovenski družini, ki mu je privzgojila delovne navade v boju za vsakdanji kruh ob ljubezni pri obdelovanju zemlje, vendar tudi zavest, da se pri vsakodnevnem težkem delu ne more prezreti dostojanstva in narodnega ponosa. To bogato doto, ki sta mu jo dala starša, je pravilno porabil takoj v prvih usodnih dneh za naš narod leta 1941. Odločil se je za boj proti okupatorju in že maja 1942. leta stopil v partizanske enote – najprej v Zahodnodolonski odred, takoj po ustanovitvi Gubčeve brigade pa je prestopil v njen sestav.

Pogum in odločnost izgnani tuje z naše rodne grude je dokazal ob napadu 1. čete 3. bataljona te brigade na utjeno sodiščno stavbo v Žužemberku julija leta 1943. Sam je veliko prispeval k porazu Italijanov, a žal je bil v tem boju težko ranjen. Tovariši so poskrbeli zanj, kolikor so v tedanjih razmerah mogli. Pospremili so ga do partizanske bolnišnice Jelendol v Rogu, kjer je za silo okrevljal. Vendar so bile posledice težke, za nadaljevanje naporov v operativnih enotah pretežke. Ostal je pri drugem delu, nič manj koristnem in nujnem pri oskrbi drugih partizanskih bolnišnic – vse do marca leta 1945.

Po osvoboditvi je kljub posledicam iz bojev nadaljeval z napori za obnovo domovine. Pri tega ni bilo ga je ustvarjanje v lesni stroki, na kar se je najbolj spoznal. Ustvaril si je družino, za katero je prav lepo skrbel. Toda z zruhljanjem zdravjem je moral – kljub veliki volji – mnogo

Zaradi družinskih razmer, saj je imela štiri nedorasle otroke, je morala nekaj let prenehati igrati, toda tudi tedaj je pomagala z rekviziti, ki jih je izdelovala za igre, pomagala je pri maskiranju igralcev, spodbujala je mlade in starejše, naj se vključijo v kulturno delo ali sodelujejo po svojih močeh. Velikokrat je z društvom gostovala na Polici, Stangi, Prežganju, v Lipoglavu, Besnici, Zadvoru; Senožetih in drugod.

Zanimala se je tudi za drugo kulturno dejavnost. Rada je sodelovala pri pevskih skupinah, rada prebrala knjige prosvetne knjižnice. Bila je delegatka v komisiji za kulturo pri krajevni skupnosti v Besnici. Večkrat je pisala o življenju na vasi v Naši skupnosti. Za njeno dolgoletno delovanje je dobila Linhartovo značko.

Pri zadnji predstavi v Snahe se je poslovila od nas z besedami: „Lahko noč vsem skupaj!“ Odgovorimo ji, naj bodo tudi njej lahke vse noči in dnevi, saj je kulturi posvetila vse in še več, kar je bilo v njeni moči. Spomin na njeno uspešno delo ne bo zamrl med nami. Pepca, najlepša ti hvala za vse!

A. B.

prezgodaj odložiti dolžnosti in privoliti v invalidsko upokojeitev.

A tudi ob tej žrtvi, ob kateri je zanesljivo sam najbolj občutil notranjo stisko, ni povsem spregel. Nasprotno! Še nadalje je ostal aktiven družbenopolitičen delavec in kot tak zlasti neumorno delal v organizaciji ZVVI Moste, o kateri je kot

60-odstotni invalid in NOB sodil, da mu je najbližja. Bil je več let član vodstva in tudi njegova zasluga je, da so vojaški vojni invalidi terena Moste v jubilejnem letu razvili svoj prapor. Žal pa ni dočkal, da se ob tem praporu večkrat sestal ob veselih dogodkih, proslavah in drugih srečanjih s soborci iz NOV; bil je med prvimi člani organizacije, ki se mu je novi prapor poslednjič priklonil v pozdrav!

Dragi naš Polde! Za tvoj prispevek k naši svobodi ti je družba dolžna vse priznanje. Za tvojo hrabrost ti je podelila red za hrabrost in red zaslug za narod.

Mi, tvoji soborci za svobodo, pa ti izrekamo še posebej zahvalo za vse, kar si storil tudi po osvoboditvi kot zvest član ZVVI in ZB NOV ter krajan Most.

Naj ti bo lahka slovenska zemlja, kraj, je prepojena tudi s tvojo krvjo! Tvojim najožjnim dragim, ženi Mariji, sinu Mirku in ostalim sorodnikom, naše najglobežne družaje.

ZASTOŽENJE BORCEV
NOV MOSTE

smo slišali še recital osmošolcev OS Sostro.

Med povabljenici smo opazili tudi precej cenjenih gostov, med njimi predsednika mestne skupščine Ljubljana Toneta KAVČICA, predsednika občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje Marjana Moškriča, akademskega kiparja Maria Vilharja, inž. arh. Dolence, zastopnike družbenopolitičnih organizacij, podjetij, sklada za gradnjo šol in VVZ ter številne druge. Gotovo pa je bilo najzanimivejše tudi to, da je pripravljali odbor povabil na to svečanost tudi učitelje, ki so nekoč službovali na tej šoli, danes pa delajo drugje ali pa so upokojeni. Tovariša Fani in tovarišica Strahova so bile deležne še posebne pozornosti.

Takih dogodkov, kot je bil so-

botni, je zares malo. Zato ga je bilo vredno tudi dostojno počastiti. Kaj za nas pomenita nova šola in telovadnica, vemo resnično le mi, ki smo ju pogrešali vse do sedaj. Zdaj se nam odpirajo velike možnosti. Telovadnica bo lahko služila mladim in starim, predvsem pa naj bodočim rodovom vsejela športno voljo in tekmovalni duh. Na račun pa bomo prišli prav gotovo tudi odrasli, kajti upamo, da se bo tudi za nas našel prostor in čas, da bomo vsaj delno nadoknadili tisto, kar smo doslej zgubili.

Hvaležni bomo za to, kakor smo tudi hvaležni vsem tistim, ki so nam na kakršenkoli način pomagali, da smo prišli do tega modernega objekta.

ALOJZ KASTEJL